

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Priemyselná 2, 824 73 Bratislava 26

Kancelária predsedu

Odbor komunikácie a styku s verejnosťou

Riadenie švajčiarskych fondov môže slúžiť ako príklad pre eurofondové projekty

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky (NKÚ SR) ako hlavný orgán kontroly pre Program švajčiarsko-slovenskej spolupráce na Slovensku vykonal záverečnú kontrolu zameranú na Švajčiarsky finančný mechanizmus (ŠFM), ktorého prostriedky mali v ostatných desiatich rokoch prispievať k zníženiu hospodárskych a sociálnych rozdielov v rámci Európskej únie (EÚ), ako aj Slovenskej republiky. NKÚ SR konštatuje, že program sa jednoznačne sústredil na dosiahnutie stanovených cieľov a prístup riadenia programu vyhodnotil ako príklad dobrej praxe použiteľný aj pri ďalších projektoch využitia nenávratných finančných príspevkov (NFP) napríklad v rámci realizácie výziev a vyzvaní.

Zistenia NKÚ SR

Švajčiarska konfederácia sa zaviazala poskytnúť Slovensku príspevok vo výške 66,87 mil. švajčiarskych frankov v období desiatich rokov. Slovensko k 13. júnu 2017 vyčerpalo prostriedky ŠFM vo výške 59,01 mil. eur, čo predstavuje 95,7 % z celkového NFP. V uvedenom období bolo zo strany Švajčiarska podporených 23 individuálnych a 40 malých projektov. NKÚ SR z tohto počtu skontroloval 22 projektov v hodnote 60,68 mil. eur a 6 malých projektov v sume 0,83 mil. eur. Tie sa zameriavali na bezpečnosť, stabilitu, podporu reforiem, životné prostredie, infraštruktúru a na ľudský spoločenský rozvoj s prioritným zameraním na východné Slovensko.

Podpora programu smerovala najmä k hospodárskemu rastu a zvýšeniu zamestnanosti, napr. v oblasti cestovného ruchu zrekonštruovaním informačných centier v Trebišove, Čerhove, Zemplínskych Hámroch a v Slovenskom raji. Program prispel tiež k posilneniu bezpečnosti občanov, k zvýšeniu transparentnosti a efektívnosti súdnych konaní, ako aj k osobnému rozvoju zdravotne postihnutých detí a mladistvých cez podporené projekty Slovenského červeného kríža (SČK) a Gréckokatolíckej charity. Kontrolóri pozitívne zhodnotili výsledky SČK pri projekte Cesta pre postihnuté deti a mladistvých na zlepšenie kvality ich života, pri ktorom sa doplnilo vybavenie na terapie, dobudovali priestory Domova sociálnych služieb, ktorý sa vďaka kontinuálnemu vzdelávaniu zamestnancov, dobrovoľníkov a študentov stal kontaktným a poradenským miestom pre východné Slovensko. V Moldave nad Bodvou, Starej Ľubovni, Veľkej Ide či v Krompachoch projekty prispeli k vybaveniu 10 komunitných centier pre deti a mládež z rómskych komunít. V oblasti životného prostredia bolo podporených osem projektov zameraných na vybudovanie a rozšírenie kanalizácií a čistiarní odpadových vôd.

Kontrolóri uskutočnili kontroly na dvoch úrovniach. Na jednej strane v rámci Úradu vlády SR, kde sa zamerali na systém riadenia a aktívnej kontroly, proces hodnotenia, výber a vyraďovanie žiadostí o poskytnutie NFP, ako aj na vnútorný kontrolný systém či realizáciu verejného obstarávania, dodania prác a služieb. Najvyššia kontrolná inštitúcia zistila menej závažné nedostatky v oblasti vnútorných písomných postupov a systému zaobchádzania s nezrovnalosťami. Druhou úrovňou boli koneční prijímatelia, pri ktorých NKÚ SR skontroloval dodržiavanie zmlúv o realizácii projektu, verejné obstarávanie, dodávku tovarov a služieb i oprávnenosť výdavkov a samotné platby. Kontrolóri ako jedno z mála rizík vyhodnotili realizáciu i časové oneskorenie pri verejnom obstarávaní, či nedostatočnú predbežnú finančnú kontrolu. NKÚ SR konštatuje, že zistené nedostatky a identifikované riziká nemali zásadný vplyv na realizáciu jednotlivých projektov a zároveň na dosiahnutie schválených cieľov.

NKÚ SR na základe záverečnej kontroly považuje zavedený systém procesov, vnútorných postupov od riadenia cez implementáciu až po kontrolu Programu švajčiarsko-slovenskej spolupráce za primeraný. Kontrolóri nezávislej kontrolnej autority odporúčajú vláde SR, aby zväzila využitie, premietnutie príkladov dobrej praxe z procesov komplexného riadenia projektov uplatňovaných pri švajčiarskych, ale aj nórskeho fondu do riadenia, odborného manažovania európskej finančnej pomoci na úrovni riadiacich i sprostredkovateľských orgánov.